

Trồng Lan Trên Gỗ Lũa

Trong những chuyến về thăm quê hương vừa qua, tầm mắt của chúng tôi được thêm mở rộng trước những đóa hoa lan xinh đẹp của quê hương mà trước đây chỉ nhìn thấy trên hình ảnh.

Ngắm nhìn những bông hoa trong hình ảnh chỉ cho ta ấn tượng nào đó nhưng không thể nào cho chúng ta thưởng thức vẻ đẹp toàn diện cả hương lẫn sắc của một bông lan thực thụ. Cảm giác này cũng như xem một thiếu nữ trong tranh vẽ hay một bức ảnh chân dung, khác xa với việc chiêm ngưỡng tận mắt dung nhan và duyên dáng của mỹ nhân.

Nhưng vẻ đẹp của mỹ nhân và hoa lan tại tùy thuộc một phần nào vào khung cảnh chung quanh. Đóa lan hoang dã mọc trên cây hay được gắn vào dù sao cũng có một vẻ đẹp thiên nhiên hơn là lan trồng trong chậu. Cùng một cây lan chúng ta hãy xem bức nào có vẻ đẹp tự nhiên hơn.

Thời gian qua Hội Hoa Lan Việt Nam đã trình bày cách trồng lan trên cành khô mang tích cách phối hợp nghệ thuật với việc trồng lan. Hình bên là khóm *Dendrobium lindleyi* trồng chung với vài giống cây thuộc loại cây cần ít nước (succulent).

Trong dịp về thăm đất nước năm 2009, chúng tôi thấy biết bao nhiêu sản phẩm bằng gỗ lũa rất đẹp đẽ nhưng đó chỉ là những vật dụng như bàn ghế hay các đồ trang trí. Gỗ lũa là những thân cây, rễ cây chôn vùi trong đất hoặc bỏ ngoài nắng mưa, sương gió dãi dầu. Đặc biệt là hình dáng và màu sắc của gỗ lũa rất đẹp, rất có mỹ thuật. Các nghệ nhân thường căn cứ vào hình dáng nguyên thủy để tạo cho mình hay cho thiên hạ một tác phẩm độc đáo.

Mặc dầu gỗ lũa là một thứ gỗ dù bao nhiêu năm mà vẫn không mục, nhưng gỗ lũa rất đắt cho nên ít người nghĩ đến việc trồng lan trên gỗ lũa.

Nhưng tháng 3 vừa qua khi lên thăm các bạn trong CLB Hoa Lan Điện Biên, tại nhà anh Lê Văn Chiến, chúng tôi đã ngỡ ngàng khi thấy bộ bàn ghế bằng gỗ quá lớn và lại càng kinh ngạc hơn là ngoài sân đầy những cây gỗ lũa không lồ với biết bao nhiêu lan trên đó.

Qua nhà anh Hà Khắc Hiếu, một miếng gỗ lũa thật đẹp còn dựa bên góc tường, chắc chủ nhân còn đang lưỡng lự xem nên trồng cây gì trên đó?

Tới Ban Mê Thuật, khi thăm vườn lan của anh Cao Bá Hảo cũng có khá nhiều lan trồng trên cành cây và trên gỗ lũa.

Nhưng khi tới thăm vườn của anh Lê Trọng Châu tại Đà Lạt, chúng tôi mới thấy rất nhiều tác phẩm nghệ thuật về trồng lan trên gỗ lũa của anh. Trước đây anh Châu cũng công hiến cho chúng ta cách trồng cây trên giấy thùng, trên thớt gỗ hoặc trên những tai nấm Linh Chi. Nay anh lại trình bày một số lan trồng trên gỗ lũa, xin mời các bạn hãy thưởng thức các tác phẩm mới của Lê Trọng Châu.

Anh Châu cho biết anh vẫn chọn gỗ lũa để trồng, hầu như tất cả các giống như giòong Bulbophyllum, Dendrobium, Chiloschista, Coelogyne, Eria, Phalaenopsis. Theo anh, rất nhiều giòong lan có thể trồng trên gỗ lũa được, cái chính là tự mỗi người phải tạo độ ẩm trong vườn lan sao cho phù hợp. Riêng những giòong lan chịu ẩm cao khi trồng trên gỗ lũa, đòi hỏi người trồng phải siêng năng chăm tưới nói chung là quan tâm đến nó nhiều một tí thì sẽ có kết quả tốt. Sau đây là cách anh gắn cây trên gỗ lũa.

Khi chọn được gỗ lũa thích hợp, chúng ta cần có 1 búa nhỏ, 1 kéo nhỏ, 1 kéo cắt cành, 1 kèm nhọn, 1 kèm mỏ bằng, 1 máy bấm ghim gỗ (loại mà người ta hay dùng để làm ghế sofa) 1 cuộn dây dù (tùy theo cây lan mà chọn loại dây lớn hay nhỏ).

1. Dùng máy bắn ghim cố định 1 đầu dây.
2. Để một ít dớn (Sphangum moss) mềm lên thân gỗ vào chỗ vị trí trồng lan.
3. Đặt bụi lan lên trên miếng dớn.
4. Dùng đầu dây đã cố định ở bước 1 kéo ngang qua bụi lan, dùng máy bắn ghim cố định đầu dây.
5. Ta cứ tiếp tục dùng dây cố định cho đến khi bụi lan không còn xô dịch được nữa là coi như hoàn tất.

Những cây lan mới trồng thường thì chỉ phun sương, và nên sử dụng thuốc kích thích rễ hàng tuần. Về thuốc kích thích rễ ta có thể sử dụng loại B1 cho đến khi cây đã cứng lá và rễ non bắt đầu nhú ra, cần phải chú ý phải để ý đến chuyện nấm bệnh.

Thành thực cảm ơn nhà nghệ sĩ tạo hình Lê Trọng Châu và hy vọng rằng trong tương lai càng ngày chúng ta càng có nhiều tuyệt phẩm lan và gỗ lũa hay lan trồng trên đá hoặc các vật dụng khác.

2-7-2010
BÙI XUÂN ĐÁNG